

คำวินิจฉัย (พตว) จุฬาราชมนตรี ที่ 08/2557

เรื่อง การฉีดสารอาหาร

คำถาม : การฉีดสารอาหาร เช่น การให้น้ำเกลือ เป็นต้น หรือการฉีดสารน้ำทางเส้นเลือด (Intravenous Fluid Infusion) การฉีดยา (Injections) และการฉีดยาเฉพาะที่ (Local anaesthesia) แก่คนไข้ที่อยู่ในระหว่างการถือศีลอดทำให้เสียการถือศีลอดหรือไม่?

คำวินิจฉัย

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وصحابه أجمعين ... وبعد :

การฉีดยาเข้าใต้ผิวหนัง กล้ามเนื้อและข้อต่อ หรือการฉีดยาเข้าสู่เส้นเลือด นักวิชาการสังกัดมัชฮับอัล-ฮะนะฟีมีทัศนะว่า ไม่ทำให้เสียการถือศีลอด ⁽¹⁾ นักวิชาการสังกัดมัชฮับอัล-มาลิกียมีทัศนะว่า หากตัวยาซึ่งเป็นของเหลวถูกฉีดเข้าสู่ร่างกายไปถึงกระเพาะอาหาร ก็ถือว่าทำให้เสียการถือศีลอด ⁽²⁾ ในกรณีที่ตัวยาถูกฉีดเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะเป็นการฉีดเข้าสู่กล้ามเนื้อหรือเข้าสู่เส้นเลือดเพื่อการรักษาหรือไม่ก็ตาม และตัวยานั้นไม่ได้เข้าไปถึงกระเพาะอาหาร ก็ไม่ทำให้เสียการถือศีลอด ⁽³⁾

ส่วนนักวิชาการสังกัดมัชฮับ อัล-ฮัมบะลีมีทัศนะว่าอนุญาตให้ทำการรักษาด้วยการฉีดยาเข้าสู่กล้ามเนื้อและเส้นเลือดสำหรับผู้ถือศีลอดในช่วงเวลากลางวันของเดือนเราะมะฎอนได้และไม่ถือว่าการฉีดยาในลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งที่ทำให้เสียการถือศีลอด ⁽⁴⁾ สำหรับนักวิชาการสังกัด

(1) อัล-ฟิกฮุลอิสลามีย์ วะอะดิลละตุฮฺ; ดร.วะฮ์บะฮ์ อัล-ฮุซัยลีย์ : 2/658, อะห์สะนุลกะลาม ฟิลฟะตาวา วัล-อะห์กาม; ซัยด์ อะญ์ญะฮ์ ศอกร์ : 1/190 ภาคที่ 2

(2) อัล-ฟิกฮุลอิสลามีย์ วะอะดิลละตุฮฺ; ดร.วะฮ์บะฮ์ อัล-ฮุซัยลีย์ : 2/660

(3) อัล-ฟิกฮุลวาฎิห์; ดร.มุฮัมมัด บักร์ อิสมาอิล : 1/558

(4) ฟะตาวา อัล-ลัจญ์ญะฮ์ อัค-ดาอิมะฮ์ ลิลบุหุซ อัล-อิสลามียะฮ์ วัล-อิฟตาว์ : 10/249 พตวาเลขที่ 6131, 3929 และ 5176

มัซฮับอัช-ชาฟีอีมีทัศนะในกรณีของการฉีดยาเข้าสู่เส้นเลือดหรือกล้ามเนื้อเป็น 2 ทัศนะ ฝ่ายหนึ่งระบุว่า การฉีดยาเข้าสู่เส้นเลือดไม่ทำให้เสียการถือศีลอด เพราะเส้นเลือดมิใช่ทวารเปิดตามธรรมชาติ ⁽¹⁾ อีกฝ่ายหนึ่งมีทัศนะว่าการฉีดยาเข้าสู่กล้ามเนื้อหรือใต้ผิวหนังหรือการฉีดยาในลักษณะที่ทราบกัน ไม่ว่าจะเป็นการฉีดยาเพื่อการรักษาหรือเพื่อให้เกิดความแข็งแรงก็ตาม เป็นสิ่งที่ทำให้เสียการถือศีลอด ⁽²⁾ ดร.ยูซุฟ อัล-กอรฏอวีย์ ระบุว่า การฉีดยาเข้าสู่ใต้ผิวหนังหรือกล้ามเนื้อหรือฉีดยาเข้าสู่เส้นเลือด หากเป็นการฉีดยาเพื่อการรักษาและเป็นการให้ยาแก่ผู้ป่วย เช่น เพื่อลดอาการตัวร้อนเนื่องจากอาการไข้หรือเพื่อลดความดัน เป็นต้น นักวิชาการร่วมสมัยเห็นตรงกันว่าไม่ทำให้เสียการถือศีลอด ในทำนองเดียวกันการฉีดยาเพื่อให้เกิดความแข็งแรง เช่น การฉีดสารวิตามินชนิดต่างๆ หรือแคลเซียม เป็นต้น ก็ไม่ทำให้เสียการถือศีลอด เนื่องจากสารที่ถูกฉีดไม่ได้เข้าสู่ภายในร่างกายจากช่องทวารเปิดตามธรรมชาติ และในสารหรือตัวยาดังกล่าวไม่มีสารอาหารสำหรับหล่อเลี้ยงร่างกาย ⁽³⁾

พิจารณาแล้ว จึงวินิจฉัยว่า การฉีดยาเข้าใต้ผิวหนัง กล้ามเนื้อและข้อต่อ ตลอดจนจนการฉีดยาเข้าทางเส้นเลือด ไม่ทำให้เสียการถือศีลอดตามทัศนะของปวงปราชญ์ (มุยมฮูรอัล-อุละมาอ์) ไม่ว่าจะเป็นการฉีดยาในลักษณะทั่วไปหรือเป็นการฉีดยาเฉพาะที่ อย่างไรก็ตามหากผู้ที่ถือศีลอดหลีกเลี่ยงการฉีดยาในกรณีดังกล่าวขณะทำการถือศีลอดก็ย่อมเป็นสิ่งที่ดีกว่า ทั้งนี้ เพื่อออกจากการขัดแย้งของนักวิชาการที่มีความเห็นต่างในเรื่องนี้

ส่วนการฉีดสารอาหาร เช่น การให้น้ำเกลือ เป็นต้น หรือการฉีดสารน้ำจำพวกกลูโคส หรือสารวิตามินชนิดต่างๆ เข้าทางเส้นเลือดให้แก่ผู้ที่อยู่ในระหว่างการถือศีลอดนั้น นักวิชาการมีความเห็นแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่าเป็นการทำให้เสียการถือศีลอด ส่วนหนึ่งจากนักวิชาการฝ่ายนี้คือ ชัยค์อะฎียะฮ์ ศอกร์ ⁽⁴⁾ และนักวิชาการใน อัล-ลัจญ์นะฮ์ อัต-ดาอิมะฮ์ ลิล บุหุซ อัล-อิสลามียะฮ์ วัล-อิฟตาว์ ⁽⁵⁾ นักวิชาการฝ่ายที่สองมีความเห็นว่าเป็นการไม่ทำให้เสียการถือศีลอด

(1) อัล-ฟิกฮุลมันฮะญีญ์ : 2/84

(2) ดู เจริญรอด หน้า 345 จากอัล-มััจญ์มูอ์ ชัรฮุลมุซฮับ เล่มที่ 6 อ้างถึงบทความในวารสาร อัล-อิบตีคอม ฉบับประจำเดือนเราะมะฎอน ปี ฮ.ศ. 1390

(3) ฟิกฮุศศิยาม: ดร.ยูซุฟ อัล-กอรฏอวีย์ : หน้า 85

(4) อะห์ลุลนะลกะลาม ฟิลพะตาวา วัล-อะห์กาม : 1/190 ภาคที่ 2

(5) พะตาวา อัล-ลัจญ์นะฮ์ อัต-ดาอิมะฮ์ : 10/252 คำพิตวาเลขที่ 5176

ส่วนหนึ่งจากนักวิชาการฝ่ายที่ 2 นี้คือ ชัยค์ มุฮัมมัด บะคีต อัล-มุฏีอีญ์ อดีตมุฟตีของประเทศอียิปต์ และชัยค์อับดุลเราะห์มาน ตาจญ์ อดีตชัยค์ุลฮัซฮัร และ ดร.ยูซุฟ อัล-กอรฏอวีญ์ให้น้ำหนักแก่ทัศนะของนักวิชาการฝ่ายที่ 2 นี้⁽¹⁾

والله اعلم بالصواب

อาคิส พิทักษ์คุมพล

จุฬาราชมนตรี

(1) พิกศุศติยาม : หน้า 86